

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10789

Tarih : 03.03.2025

24889

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.03.2025.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Sivas'ta Pir Sultan Abdal kültür etkinliklerine katılmak için kente gelen 33 aydın ve iki otel görevlisinin 2 Temmuz 1993'te Madımak Oteli'nde yakılarak katledilmesine ilişkin davada kritik bir gelişme yaşanmış; katliam davasında idam cezası alan ve sonrasında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çevrilen 23 kişiden 17'sinin Anayasa Mahkemesi (AYM) kararıyla tahliye edilmiş olduğu bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

35 kişinin ölümü ile sonuçlanan hadiseye ilişkin olarak, hükümlüler hakkında, anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan, mahkûmiyetine ve idam cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, Yargıtay'ın bu kararı onaması ile mahkûmiyet hükmü kesinleşmiştir. Yasal düzenleme değişikliklerinin ardından idam cezaları, müebbet ağır hapis cezasına çevrilmiş; daha sonra ağır ceza mahkemesinin kararıyla müebbet ağır hapis cezası, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmüş ve hükmün bu şekilde infazına karar verilmiştir. 5275 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereği ölüm cezaları, müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçlularının koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanamayacağı belirtilmiştir. Ancak AYM farklı bir yorumla, koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanıp yararlanmama hususunda önemli olanın, işlenen suçun terör suçu olması değil suçu işleyen kişinin terör suçlusu olması olduğu şeklinde bir kanaat geliştirmiştir. Oysa Sivas Katliamı sanıklarının organize hareket halinde oldukları, atılan sloganlarla da olaya dahil olan örgütlerin iradeleriyle de şüpheye yer bırakmayacak ölçüde açıktır. Nitekim katliamda, Hizbullah ile İBDA-C adlı örgüt üyelerinin

olay yerinde oldukları, sloganlar ile kitleleri galeyana getirdikleri yargılama esnasında da tespit edilmiştir.

Ancak o dönem de Madımak olayları sorumlularının korunduğu iddiaları dile getirilmiş, dönemin DGM Başsavcısı tarafından “örgüt yok, tahrik var” söylemi de davanın gidişatını etkilemiştir. Oysa 35 kişinin yakılması, bu olayın halk kitlelerinin galeyana getirilmesi ile örgütlenmesi, ceza mevzuatında “terör suçu” kapsamındadır. Bu bahisle de AYM tarafından, zorlama bir yorum ile “örgüt adı olmaması” gerekçesiyle bu katliam faillerinin “terör örgütü” üyesi sayılmayacakları, dolayısıyla da ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının öngördüğü infaz rejimi yerine koşullu salıverilme hakkından yararlandırılması hukuka uygun değildir. Üstelik AYM tarafından dillendirilen “önemli olanın işlenen suçun terör suçu olması değildir” şeklindeki yorumu hem hatalı hem de sakıncalıdır. Bu yoruma göre yargı erkinin keyfi kararlar verebilmesinin önünün açıldığı dikkatlerden kaçmamalıdır. Öte yandan 765 Sayılı TCK’nin 146/1 hükmü; *“Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanununun tamam veya bir kısmı tağyir ve tehdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, idam cezasına mahkûm olur”* şeklinde olup *“idam cezasının kaldırılmış olması”* suçun vasfında bir değişiklik öngörmez. 765 sayılı mülga Kanun’un 146. maddesinde düzenlenen suçun işlenmesi için önceden oluşturulmuş, silahlı olsun veya olmasın bir örgüt ya da çetenin bulunmasında zorunluluk olmadığı da ifade edilmiştir.

Tüm bu koşullara rağmen AYM, koşullu salıverilme hakkından yararlandırılmadığı için bireysel başvuru yoluna giden Yunus Karataş’ın “terör suçlusu” sayılamayacağı sonucuna varmış; katliam sanıklarının herhangi bir terör örgütü ile bağlantısının tespit edilemediğini belirterek Karataş hakkında verilen kararda “suçta ve cezada kanunilik” ilkesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir. Bu karar doğrultusunda ömür boyu hapis cezasına çarptırılan Sivas Katliamı mahkumları için tahliyelerin önünün açıldığı belirtilmiş; Sivas, Tokat, Kayseri, Bolu ve Kırıkkale cezaevlerinde bulunan ve sayılarının tahmine 23 olduğu ifade edilen hükümlülerden 17’si tahliye edilmiştir. Katliam davasından hükümlü altı kişinin ise cezaevinde çeşitli suçlar işledikleri, bazılarının geç yakalandığı için infazlarını tamamlamadıkları ve süreçte tahliyelerinin gerçekleşeceği bilgisi kamuoyuna yansıyanlar arasındadır. Üstelik bu davadan kaç sanığın hangi cezaları aldığı, kaç sanığın hangi cezaevlerinde kaldığı, kaçının tahliye edildiği, kaçının ise hala bulunamadığına dair net bilgiler olmaması da dikkate değerdir.

Sivas Katliamı gibi, ülke tarihinin en büyük hadiselerinden birisinin sanıklarının tahliye edilmesi son derece çarpıcı bir gelişmedir. Bu durum katliam hükümlülerinin ve sorumlularının korunduğuna ilişkin önemli bir emare olup örneğin, Cumhurbaşkanının iki sanık için yaşlılık ve hastalık affı yönündeki kararı da bu emareleri güçlendirmektedir.

İnsanların yakılarak ölümlerine neden olma hadisesinin, “terör” kapsamında değerlendirilmemesi ama bunun yanı sıra pek çok yurttaşın düşünce ve ifadeleri nedeniyle “terörist” olarak lanse edilerek yüksek cezalara çarptırılmış olmaları şeklinde cereyan eden hadiseler serisi de ikili hukuk sisteminin altını çizmektedir. Hukuk kaidelerinin, zamana, coğrafyaya, kişiye göre hatta ve hatta mağdurların kimliğine göre değişiyor olması açık bir keyfiyetin göstergesi olup bu da hukuk devleti ilkesinin yok sayıldığı anlamına gelmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2 Temmuz 1993'te Madımak Oteli'nde gerçekleşen ve 33 aydın ve 2 otel görevlisinin sorumluları kimlerdir?
- 2- Sivas Katliamı olarak bilinen olay kapsamında kaç kişi yargılanmış, kaç kişi beraat etmiştir?
- 3- Beraat edenler kimlerdir ve beraat gerekçeleri neler olmuştur?
- 4- Katliam davası neticesinde kaç kişi için idam cezası verilmiştir? Verilen diğer cezalar ne olmuştur?
- 5- Değişen mevzuat uyarınca kaç kişinin cezası ağırlatılmış müebbet hapis cezasına çevrilmiştir?
- 6- Katliam davası neticesinde kaç kişi hangi sürelerle hangi cezaevlerinde bulunmuştur?
- 7- AYM'ye bireysel başvuruda bulunan Yunis Karataş dışında AYM başvurusunda bulunan hükümlü var mıdır? Varsa kaç kişidir? O başvurular neticelenmiş midir?
- 8- Yunis Karataş hakkında verilen AYM kararının ardından kaç tahliye gerçekleşmiştir? Tahliyesi gerçekleşen mahkumlar kimdir? Ne zaman tahliye edilmişlerdir?
- 9- Katliam davasında yargılananların kaçının hangi örgüte üye olduğu tespit edilmiştir?
- 10- Katliam sorumlularının katliam esnasında Hizbullah ve İBDA-C adlı örgütlerin propagandalarını yapmış olmaları karşısında neden mahkemeler “örgüt adı bulunmadığı” şeklinde kararlara hükmetmiştir?
- 11- Kişileri galeyana getirme suretiyle suç işleme kastı ve eylemi içinde olmak neden örgüt suçu olarak değerlendirilmemektedir?
- 12- AYM tarafından “önemli olanın suçun terör suçu olmadığı” yönündeki değerlendirmesinin dayanağı nedir?

13- Çoklu ve organize halde işlenen suçlarda, “bir örgütün adının olmaması” bu suçlar için hafifletici neden midir? Gerekçe ve dayanağı nedir? Suçun kapsamı, saiki, gerçekleşme biçimi ve sonuçları neden değerlendirme dışı bırakılarak, salt bir örgüt adının zikredilmemiş olması suç vasfını değiştirici bir unsur mudur?

14- Ülke tarihinin en karanlık hadiselerinden birisi olan ve ciddi bir travmaya yol açan Sivas Katliamı ile ilgili yargılamalardaki keyfi kararlar ve sanıkların korunduğu yönündeki gelişmeler, hukuk devleti ilkesine zarar vermiyor mu? Bu durum aynı zamanda, toplumda adalete olan inancı zedelememiş midir?

15- Bu tahliyeler ile Ceza yasalarında suça öngörülen cezaların aynı zamanda ‘caydırıcı olma’ etkisi bu tahliyelerle egale edilmiş olmuyor mu?

16- Cezanın caydırıcı etkisinin ortadan kaldırılması suça teşvik değil midir?

17- AYM tarafından örneğin Can Atalay hakkında verilen kararın uygulanmadığı nazara alındığında, AYM’nin toplumun bir kesimine dönük kararlarının uygulanması karşısında muhalefete yönelik kararlarının uygulanmıyor oluşu ikili hukuk sisteminin varlığına işaret değil midir? Toplumda oluşan ikili hukuk sistemi algısının giderilmesi adına bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?

18- Yine AİHM tarafından verilen Selahattin Demirtaş, Osman Kavala ve Figen Yüksekdağ hakkındaki kararların uygulanmaması karşısında, Sivas Katliamı hükümlüleri hakkında tahliye odaklı verilen AYM kararının derhal uygulanması ayrımcı hukuk uygulamalarına tekabül etmiyor mu?

19- Madımak Katliamı davası sanıklarının tahliyelerinin yarattığı toplumsal kaygıların giderilmesi ve adalete olan inancın yeniden tesisi adına çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?

20- Daha evvel 2 sanığın Cumhurbaşkanı affı ile tahliyesi nazara alındığında, Madımak Katliamı sanıkları korunmakta mıdır? Neden korunmaktadırlar?

21- Çok sayıda kişinin salt düşünceleri nedeniyle ağır hapis cezası aldığı ve halihazırda ceza infaz süreçlerinde iyileştirme yapılmadığı halde, insanların yanarak ölümlerinden sorumlu olanların tahliye edilmelerinin izahı nedir?

22- Toplumda, bir kısım sanıkların korunduğuna dair oluşan intibainın giderilmesi adına ne yapılacaktır?

23- Bu konuya dair kamuoyuna bir açıklama yapılacaktır mıdır?